
LES AUDIÈNCIES I LA INDÚSTRIA DE LA TELEVISIÓ

1. Audiències

En base als conceptes que giren al voltant del mesurament d'audiències, caldria que expliquéssiu com es mesuren les audiències a Espanya, definint-ne els conceptes bàsics.

Alhora us demanaria que féssiu un breu anàlisi del panorama d'audiències televisives a Espanya tot consultant, a banda dels apunts, les dades aparegudes a l'anuari SAGE 2005 sobre audiències i televisió. L'objectiu és procurar que conegueu el que està passant de manera més propera.

A l'Estat espanyol el mesurament de l'audiència s'encarrega l'empresa Sofres Audiencia de Medios (Grup Taylor Nelson). L'audimetria basa la seva investigació en un panel de llars representatives de la població i proveïdes d'aparells electrònics de mesurament automàtic de l'audiència¹.

El panel és un terme que ens serveix per indicar mostres continuatives, constituïdes per unitats (individus, llars, etc.), del qual requerirem informació en diferents períodes de temps. És per això que podem dir que la funció dels panells serà captar de forma contínua la dinàmica del consum del mitjà, és a dir, com es produeix al llarg del temps.

Aquest panel està constituït per una mostra *permanent* de llars representatives de l'univers i proveïts d'audímetres. El panel general representa la població de més de quatre anys que resideix a la Península, les Balears i les Canàries, està format per vuit subpanells diferents, corresponents a cada un dels àmbits d'anàlisi bàsica de la informació: Andalusia, Principat, Euskadi, Galícia, Madrid, el País Valencià, les Canàries i la resta. L'univers que representa el panel es defineix a partir de les diferents fonts existents (INE, enquesta sociodemogràfica, organismes de les diverses comunitats autònomes, estudi general de mitjans). D'aquesta manera, queda determinada la mostra teòrica pel que fa a les variables més importants: distribució geogràfica, equipament a la llar, llengües autònòmiques, activitat dels individus, classe socioeconòmica, etc.

És molt important poder mantenir la representativitat, per tant és necessari un equilibri entre l'exigència de conservar inalterada la mostra i la necessitat de substituir alguns dels components. La substitució de la mostra respon a la necessitat que se segueixin les variacions socials i adequar-se a l'evolució de l'univers que representa. Amb aquesta renovació es poden introduir modificacions en l'hàbit i el comportament de l'individu.

L'audímetre controla l'activitat del televisor, però no del suposat públic. S'indica l'activitat en cada moment, la font del senyal (vídeo, sintonitzador de satèl·lit, descodificador analògic o digital...). Aquestes mostres es prenen a 3.100 llars de l'Estat espanyol. Però per saber si el públic que mira un programa o un altre s'ha de marcar una lletra que cada membre de la família té, així es poden identificar les dades.

¹ [Mitjançant els audímetres](#)

2. Regulació televisiva als Estats Units

Podries explicar quines són les principals característiques de la Indústria de la Televisió als EUA? Quins són els seus principals òrgans reguladors?

Als Estats Units la televisió es regula a través de Federal Communications Commission FCC². L'FCC regula els canals de televisió tant locals com de la cadena d'emissores (*network*). A escala local és taxativa: qualsevol canal de televisió local depèn, per a l'obtenció i renovació de la seva llicència, de l'aprovació de l'FCC. El control de les cadenes d'emissores és més indirecte però molt efectiu.

L'FCC decideix qui pot usar les ones per a la transmissió de senyals i exerceix la seva autoritat en garantir les llicències tant a persones físiques com a companyies. Sense una llicència no es pot fer cap emissió de televisió que, a més, és específica per a cada tipus de servei autoritzat.

Les llicències determinen la freqüència assignada, la seva localització del transmissor, les tècniques d'aplicació i la potència del senyal. La llicència s'obté amb la identificació potencial de l'emissora, la freqüència disponible i la localització. Els senyals són per períodes determinats, si algun grup està interessat en una llicència s'intenta arrabassar a un rival en el moment de la renovació, sobretot si no hi ha freqüències lliures; també a vegades se n'obren de noves.

La llicència també suposa un seguit de requisits estatals, si s'és una persona física, s'ha de ser ciutadà dels EUA. Si és una llicència corporativa que té un 20% de l'accionariat en mans de ciutadans estrangers tampoc se'ls permetrà obtenir. També té a veure la "qualitat" de qui sol·licita la llicència. És a dir, si la persona té antecedents i incompliments legals no s'accepten. Un tercer requisit és el recurs financers, és a dir, no només fa falta el capital per a la construcció de l'emissora, sinó també per aguantar uns mesos d'autonomia econòmica. També es requereix certa qualitat tècnica.

D'altra banda, hi ha restriccions per assegurar la diversitat a nivell nacional. ES va limitar el nombre d'emissores que podien estar subjecte a un mateix propietari: dotze emissores en cada una de les categories de televisió, AM ràdio i FM ràdio. Són mesures de caràcter sever i estricte, fins que es va demostrar les dificultats d'obtenir beneficis en algunes operacions. La nova situació que es viu ha portat a la suavització d'algunes d'aquestes restriccions. Actualment, es pot estar present en una cadena en obert i en canals de cable, però no en més d'un canal en obert. A part, cap grup pot tenir més del 25% de l'audiència total del país amb les seves emissores.

² L'FCC és la principal agència governamental que regula el funcionament dels negocis de telecomunicacions sempre que tinguin una cobertura federal, sobre més d'un estat de la Unió.

També regula que totes les emissores de televisió ofereixin les mateixes oportunitats als diferents grups polítics i socials. Des del FCC es controlen les operacions de les cadenes d'emissores televisives: acords amb les emissores filials (*affiliation agreements*), propietat de múltiples emissores (*multiple-station ownership*), accés a l'horari de màxima audiència (*prime-time access*) i interès financer i les regles de sindicació (*the financial interest and syndication rules*).

D'altra banda, també hi ha un important nombre d'emissores independents (no vinculades, ni afiliades a una cadena). Es produeixen programes locals i programes sindicats (adquirits per un seguit d'emissores).

També s'ha regulat la televisió per cable a nivell federal, estatal i local. És a partir dels anys seixanta que el cable pren importància. El 1984 apareix el Cable Act, i la FCC regula en la totalitat la televisió per cable.

3. Regulació televisiva a Europa

La legislació de l'audiovisual a l'Estat espanyol i Europa ha estat des dels inicis similar. Fins als anys 80 ha tingut lloc un monopoli estatal, després s'ha anat liberalitzant fins a la situació actual³. Per tant, en l'actualitat s'han legislat a l'Estat espanyol la televisió pública amb dos canals d'àmbit estatal, les tres cadenes privades, les autonòmiques, la televisió per cable, per satèl·lit, la televisió local per ones terrestres, i la plataforma digital.

La televisió pública està entesa com a un servei públic, el titular n'és l'Estat. Però amb la nova Llei general de telecomunicacions, això deixarà de ser així, és a dir, ja no es veurà com a servei públic. També, l'espai radioelèctric funciona mitjançant la gestió de l'Estat, i amb els criteris que és un mitjà públic.

Pel que fa a la legislació a Europa s'aborda mitjançant la Directiva de televisió sense fronteres, l'any 1989⁴. Ho fa perquè creu que els mitjans que permeten perseguir els objectius de la comunitat, és a dir, per donar força a la idea de pobles europeus i així que puguin avançar. També, creu que és la televisió és un servei, i es disposa d'un mercat comú que inclou la supressió entre els estats membres dels obstacles a la lliure circulació de serveis.

Però una directiva com la que marca necessita una revisió i renovació constant. El 30 de juny de 1997 s'aprova la Directiva 97/36/CE que modifica la 89/552/CEE sobre la coordinació de determinades disposicions legals, reglamentàries i administratives dels estats membres relatives a l'exercici d'activitats de radiodifusió televisiva.

Aquesta legislació s'ha d'adaptar a les noves modalitats televisives. El 1986 s'havia promulgat la Llei d'ordenació de les telecomunicacions. És una norma eminentment tècnica, per aquest tret ha quedat desfasat. El 1992 té lloc la Llei de televisió per satèl·lit que queda derogada per la Llei de 1995. Aquest mateix any també s'aproven la Llei de

³ Conviu la televisió pública i la comercial, que s'han incorporat normes noves segons els diferents suports tècnics de transport de senyal que s'han anat desenvolupant (hertziana, cable, satèl·lit, digital).

⁴ La norma comunitària exigeix que els diferents estats garanteixin la llibertat de recepció i no s'obstaculitzi la retransmissió als diferents territoris. Es tracta d'eliminar els obstacles jurídics i/o tècnics.

televisió local per ones terrestres i telecomunicacions per cable. També s'inclouen les regulacions d'altres serveis de telecomunicacions per satèl·lit.

D'altra banda, amb l'aparició de la televisió digital s'han d'adaptar els recursos tècnics, però també s'ha de crear una nova legislació. Aquest nou model televisiu desplaça els dos criteris en els quals s'havia constituït la reglamentació jurídica a l'Estat espanyol (l'espai radioelèctric i que sigui pública). El 24 d'abril de 1997, s'aprova la Llei de liberalització de les telecomunicacions. Aquesta llei neix com a resposta a la necessitat d'adaptar la llei comunitària europea que preveu els terminis màxims per a la liberalització. Aquesta llei preveu la lliure concurrència en el mercat i la igualtat de tracte als operadors del sector.

Es crea la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions com a entitat de dret públic que està inscrita al Ministeri de Foment. El que pretén és "salvaguardar, en benefici als ciutadans, les condicions de competència efectiva al mercat de les telecomunicacions i dels serveis audiovisuals, telemàtics i interactius, vetllar per la correcta formació dels preus en aquest mercat i exercir d'òrgan arbitral en els conflictes que sorgeixin al sector". Aquestes noves aportacions obliguen a canviar la Llei d'ordenació de les telecomunicacions i la Llei de telecomunicacions per cable, d'aquesta manera es poden adaptar a les prescripcions liberalitzadores.

També, des de la Unió Europea es considera necessari que s'estableixin normes comunes per a la transmissió digital de senyals de televisió per cable, satèl·lit i/o mitjans terrestres per afavorir la lliure competència, així la UE està obligada a la inclusió d'un algorisme comú europeu de codificació dels equips per garantir que els proveïdors del servei de televisió de pagament puguin oferir els seus programes al públic. Perquè aquests principis s'apliquen s'aprova la Directiva 95/47/CE, sobre l'ús de les normes per a la transmissió de senyals de televisió. A l'Estat espanyol es porta a terme seguint la Llei 17/1997, on també s'incorpora la Directiva 95/47/CE.

D'altra banda, pel que fa a la televisió digital el que preveu la llei és la imposició de l'obligatorietat que la connexió sigui d'interfície oberta i permeti connectar fàcilment equips perifèrics. També cal parlar de la regulació de la TDT. Estableix diferents aspectes com la forma d'explotació dels canals múltiples, o la distribució de programes entre els àmbits nacional, autonòmic i local. A part el desplegament que s'ha marcat en 10 anys.

Fonts consultades

- <http://www.audiovisualcat.net>
- <http://www.localret.es>
- <http://www.artenetsgae.com/anuario/home.html>
- <http://www.sofresam.com/>
- Bustamante, E. (2001). *La televisión económica: financiación, estrategias y mercados*. Barcelona, Gedisa.
- González Encinar, J.J. (2002). *Derecho de la Comunicación*. Barcelona, Códigos Ariel.
- Vaca, R. (1997). *Quién manda en el mando: comportamiento de los españoles ante la televisión*. Madrid, Visor Dis.